

Informácia o projekte Parlament a občania – platforma pre participáciu občanov na tvorbe právnych predpisov vo Francúzsku

Analýza participatívnych nástrojov v zahraničí

Autori: Kristína Babiaková, Ivana Figuli

Zadávatel': Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Tento materiál je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

Dielo vyhotovené v rámci národného projektu

**PODPORA PARTNERSTVA A DIALÓGU V OBLASTI PARTICIPATÍVNEJ
TVORBY VEREJNÝCH POLITÍK**

ITMS kód projektu: 314011M298

Operačný program: OP Efektívna verejná správa

December 2018

1. Informácie z webovej stránky

Parlament a občania (*Parlement et citoyens*) je platforma, ktorá ponúka poslancom a občanom možnosť tvoriť zákony spoločne.

<https://parlement-et-citoyens.fr/>

Do projektu je zapojených 12 senátorov a 28 poslancov z dolnej komory, teda **celkovo 40 poslancov a senátorov**. Tu je nutné dodať, že Francúzsky parlament je dvojkomorový: **Senát**, známy ako "horná komora", má **348 senátorov**¹ a **Národné zhromaždenie**, známe ako "dolná komora", má **577 poslancov**²

Na stránke Parlament a občania môžu jednak občania predkladať svoje legislatívne návrhy a taktiež poslanci a senátori môžu konzultovať občanov ohľadne nimi pripravených legislatívnych návrhov.

Na oboch typoch aktivít participujú len zaregistrovaní občania a poslanci so senátormi. V rôznej miere, frekvencii a rôznym spôsobom sa na stránke zapája **51 840 občanov**. Niektorí len hlasovali za návrhy poslancov, prípadne ich komentovali, niektorí zase predkladali svoje vlastné návrhy alebo hlasovali a komentovali návrhy iných občanov.

V prípade, keď zaregistrovaní občania predložia legislatívny návrh a ak tento ich návrh dosiahne podporu 5000 podpisov, poslanci a senátori, ktorí sú do projektu zapojení, sa zaväzujú na návrh odpovedať.

Na stránke je k dnešnému dňu zverejnených 119 legislatívnych návrhov občanov (roky 2017 a 2018). Najúspešnejší návrh mal podporu 9526 hlasov³. Tematicky je to rôznorodé.

Poslanci usporiadali na stránke 26 verejných konzultácií na rôzne témy⁴ ako jeden z podkladov pre ich legislatívne návrhy.

Jedna z posledných verejných konzultácií realizovaných na stránke sa týkala zmeny Ústavy a iniciovali ju 11. apríla 2018 senátori⁵. Táto konzultácia umožnila viac ako 900 účastníkom zverejniť viac ako 1300 príspevkov k téme. V súvislosti s touto konzultáciou senátori zorganizovali 14. júna 2018 aj konferenciu, kde sa stretli akademici, politici a prispievatelia do diskusie z platformy Parlament a občania, aby o prednesených návrhoch na revíziu Ústavy debatovali.

---

¹ <http://www.senat.fr/elus.html>

² <http://www2.assemblee-nationale.fr/qui>

³ <https://parlement-et-citoyens.fr/project/petition-legislative/collect/deposez-votre-petition>

⁴ <https://parlement-et-citoyens.fr/projects>

⁵ <https://parlement-et-citoyens.fr/project/mettre-a-jour-notre-constitution-5-chapitres-pour-batir-une-nouvelle-democratie/presentation/presentation-14>

Júl až august 2018 senátori v parlamente predniesli svoje návrhy, do ktorých boli zapracované aj pripomienky občanov⁶. Cieľom tejto konzultácie bolo obohatiť úvahy skupiny senátorov ohľadne revízie ústavy iniciovanej vládou. Očakáva sa, že parlamentné rozpravy o revízii ústavy sa obnovia začiatkom roka 2019.

2. Informácie zo skype callu

Išlo o rozhovor s členkou platformy/dobrovoľníčkou Solenn Pleurmeau.

Združenie Parlement et Citoyens vzniklo z iniciatívy občanov. Jeden zo zakladateľov robil v tom čase ako asistent poslanca a nepáčil sa mu netransparentný a neparticipatívny spôsob prípravy zákonov.

Online platforma, ktorú Parlement et Citoyens zriadili, poskytuje priestor pre diskusie medzi poslancami a občanmi ohľadne pripravovaných právnych predpisov.

Konzultácie, ktoré sa na tejto online platforme odohrávajú, sa neopierajú o žiadny právny predpis. Vo Francúzku neexistuje právny predpis, ktorý by upravoval zapojenie občanov do legislatívneho procesu vo všeobecnosti ako je tomu v SR. Participácia je upravená len v niektorých osobitných zákonoch – napr. v oblasti životného prostredia. Táto právna úprava je absolútne nedostatočná.

Preto takýto nástroj na zapájanie občanov do prípravy právnych predpisov sa vo Francúzsku javil ako nevyhnutný.

Metodológia, ktorú pri konzultácii používajú je ich vlastná a bola vyvinutá pred spustením platformy.

Je postavená tak, aby nebolo cieľom konzultácie ju len zrealizovať, ale pripomienky občanov aj zapracovať do textov návrhov a viesť s občanmi reálny dialóg.

Na začiatku neboli poslanci veľmi ochotní spolupracovať, no to sa časom zmenilo. Ak na začiatku to boli zakladatelia, ktorí museli poslancov presvedčať a dobíjať sa k nim a žiadali ich o spoluprácu, tak v súčasnosti už poslanci prichádzajú sami od seba so svojimi návrhmi na konzultáciu.

Naposledy bola takýmto príkladom iniciatíva skupiny senátorov, ktorí zorganizovali konzultáciu vo veci ústavnej reformy.

Pred tým ako sa na stránke spustí konzultácia, členovia združenia sa s poslancom, ktorý má konzultáciu záujem realizovať, stretnú. Členovia združenia si chcú byť istí, že konzultácia bude zmysluplná a kvalitná. Ešte pred zverejnením si s poslancom prejdú jeho návrh a dajú mu

---

⁶ <https://parlement-et-citoyens.fr/project/mettre-a-jour-notre-constitution-5-chapitres-pour-batir-une-nouvelle-democratie/step/debats-parlementaires>

pripomienky, čo všetko je pri odprezentovaní problematiky potrebné uviesť a vysvetliť mu metodológiu konzultácie.

Fázy konzultácie:

- Predstavenie návrhu: Poslanec predstaví svoj návrh na verejnú konzultáciu spôsobom, aby participujúci občania mali komplexné informácie k danej téme (často prostredníctvom videa). Detailne vysvetlí sporné body, otázky, predstaví rôzne argumenty a dilemy, ktoré daná téma prináša. Musí občanom dodať dostatok informácií, pretože len tak sa dosiahne, aby debata mohla byť vecná a prínosná.
- Fáza pripomienkovania a komentovania predloženého materiálu.
- Syntéza konzultácie: poslanec zhrnie priebeh konzultácie, prednesené argumenty a dilemy, ktoré debata priniesla.
- Odpoveď na pripomienky, ktoré dostali najviac hlasov: poslanec odpovie občanom, ktorí podali pripomienky, za ktoré bolo najviac hlasované. Musí detailne vysvetliť, ktoré argumenty považuje za pádne a ktoré nie. Ktoré do svojho návrhu nezakomponuje a ktoré prípadne áno a musí to zdôvodniť.

Nakoniec poslanci zverejňujú informáciu ohľadne celého procesu.

Počet zapojených občanov závisí jednak od témy ale aj od toho ako veľmi dotyčnému poslancovi na tom záleží. Nestačí totiž žiadosť o konzultáciu na platformu umiestniť, ale je dôležité, aby ju poslanec aj promoval a motivoval svoje okolie a dotknuté komunity/subjekty, aby sa k tomu vyjadrili.

V súčasnosti je do platformy zapojených 65 tisíc ľudí.

Výhoda online platformy je jej dosah na väčšiu masu ľudí, čo bola pri rozbehu projektu aj ich hlavná idea.

Vo všeobecnosti sú zapojení poslanci s týmto nástrojom spokojní, pretože ak je téma občanom dobre predstavená a vedie sa s nimi naozajstní dialóg, ľudia vedia priniesť veľmi zaujímavé návrhy, ktoré sa do zákonov aj dostávajú.

Jedným z príkladov veľmi úspešnej konzultácie bola konzultácia v rámci prípravy tzv. digitálneho zákona („loi pour une République numérique“), ktorý na konzultáciu predložila francúzska vláda. Do konzultácie sa zapojilo 21 330 osôb a do návrhu zákona sa dostalo po konzultácii 10 nových článkov a z toho 5 boli priamo návrhy občanov⁷. Tento zákon bol francúzskym parlamentom schválený začiatkom roka 2016 a vstúpil do platnosti 7.10.2016.

Členovia združenia sú dobrovoľníci, nemajú financie na to, aby platili full-time človeka na spravovanie platformy, čo vnímajú ako najvýraznejšiu prekážku vo fungovaní. Financie majú z dobrovoľných príspevkov rôznych podporovateľov.

⁷<https://www.republique-umerique.fr/media/default/0001/02/da09b380f543bfab2d13da7424cec264dca669c6.pdf>

Ďalšou výzvou je aj udržiavanie kvality konzultácií. Je treba sledovať, aby sa všetky konzultácie odohrávali v zmysle pravidiel a bol napĺňaný účel, aby si tam politici nerobili len nejaké promo a nerealizovali konzultácie len pro forma. Kvalita je základom pre udržateľnosť projektu a pre dôveru ľudí v jej zmysel.